

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 116/03-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júna 2003 predbežne prerokoval sťažnosť PharmDr. E. T., bytom Š., zastúpenej advokátom Mgr. P. N., Advokátska kancelária, L., vo veci porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 15 Cob 1/2003-170 z 28. februára 2003 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť PharmDr. E. T. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. mája 2003 doručená sťažnosť PharmDr. E. T., bytom Š. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. P. N., Advokátska kancelária, L., ktorou namietala porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 15 Cob 1/2003-170 z 28. februára 2003 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a pripojeného napadnutého uznesenia vyplýva, že Okresný súd v Nových Zámkoch (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 135/01 o žalobe obchodnej spoločnosti ARCEN, s. r. o., proti sťažovateľke ako žalovanej, zastúpenej advokátom, o zaplatenie 189 271,92 Sk rozhodol uznesením z 24. októbra 2002 tak, že konanie z dôvodu späťvzatia žaloby a súhlasu žalovanej zastavil, pričom žalobcu zaviazal na náhradu trov konania žalovanej (sťažovateľky) vo výške 14 200 Sk. Sťažovateľka toto uznesenie vo výroku o náhrade trov konania napadla odvolaním, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že uznesenie okresného súdu v napadnutej časti potvrdil.

Podľa sťažovateľky tým došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces a práva na právnu pomoc, pretože okresný súd a krajský súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania trovy právneho zastupovania vo výške 14 200 Sk vypočítali zo súhrnnej sumy 189 271,92 Sk, hoci táto podľa nej obsahovala samostatne uvedené a vyčíslené peňažné nároky, a neaplikovali ustanovenie § 17 ods. 4 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 240/1990 Zb. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnej pomoci v znení neskorších predpisov, resp. § 17 ods. 4 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“). Sťažovateľka v tejto súvislosti uviedla s odvolaním sa aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a iných krajských súdov, resp. Ústavného súdu Českej republiky postup, podľa ktorého mala byť správne vypočítaná náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 153 040 Sk. Podľa sťažovateľky z *„ústavnoprávneho pohľadu treba stanoviť podmienky, za splnenia ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecnými súdmi má za následok porušenie základných práv a slobôd na spravodlivý proces. Porušenie noriem jednoduchého práva v dôsledku svojvôle (napr. nerešpektovaním kogentnej normy) alebo v dôsledku výkladu, ktorý je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (napr. prehnaný formalizmus), môže zakladať ujmu na práve na súdnu ochranu (porovn. nález ÚS ČR III. ÚS 224/98). V danom prípade rozhodnutie krajského súdu je v rozpore s kogentnou normou - § 17 ods. 4 vyhlášky č. 240/1990 Zb. a § 17 ods. 4 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. (...)*“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi (...) od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie pre zjavnú neopodstatnenosť okrem iného nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 122/02). Ústavou zaručené právo na súdnu ochranu vyplývajúce

z čl. 46 ústavy neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (II. ÚS 21/02).

Predmetom sťažnosti sú námietky o porušení označených základných práv, ktorého sa podľa sťažovateľky dopustil krajský súd napadnutým uznesením pri rozhodnutí o trovách jej právneho zastúpenia advokátom. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd napadnuté uznesenie odôvodnil tak, že „prvostupňový súd v súvislosti s rozhodovaním o náhrade trov konania správne na daný skutkový stav aplikoval § 146 ods. 2 prvá veta OSP bez toho, aby žalobcom opísaný skutkový stav v podanej žalobe podriadil režimu podľa § 17 ods. 4 vyhlášky č. 240/90 Zb. a vyhlášky č. 163/2002 Z. z.“.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu, na relevancii ktorej sa v zásadných aspektoch nič nezmenilo ani zmenou ústavnej úpravy vzťahujúcej sa na individuálnu ochranu základných práv a slobôd, však tento nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky (*mutatis mutandis* I. ÚS 4/00, I. ÚS 48/00). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02). Inými slovami, právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľky s rozhodnutím krajského súdu o výške náhrady trov právneho zastúpenia v rámci rozhodovania o náhrade trov konania, teda s interpretáciou a aplikáciou príslušnej vyhlášky. Z obsahu rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že sťažovateľka mohla pred ním namietané skutočnosti riadne uplatniť, že krajský súd uviedol dôvody, pre ktoré odvolanie sťažovateľky nepovažoval za odôvodnené s ohľadom na príslušné zákonné ustanovenie.

Ústavný súd nezistil medzi dôvodmi a skutočnosťami, ktoré sťažovateľka uvádzala v konaní pred ústavným súdom, žiadny taký dôvod alebo skutočnosť, ktoré by mohli spochybníť právne závery krajského súdu o existencii a relevantnosti dôvodov, na základe ktorých potvrdil uznesenie okresného súdu, alebo by sa inak javili ako zjavne neodôvodnené či svojvoľné. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu posúdenie nároku uplatneného sťažovateľkou krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje. Ústavný súd teda nezistil taký výklad ustanovení citovaných v napadnutom uznesení a ich uplatnenie vo veci sťažovateľky, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s označenými článkami ústavy.

Z týchto dôvodov bolo potrebné sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2003